

[Iver Poulsen.]

skal opnå lige så mange stemmer, som der er afgivet pr. mandat i landet som helhed. Og med mandat mener forslaget kreds- og tillægsmandater. Det vil i praksis sige, at det afgivne antal gyldige stemmer skal divideres med 175, hvilket giver et mindre tal end efter vort forslag, idet vi foreslog, at et parti skal have andel i tillægsmandaterne, hvis det i landet som helhed har opnået mindst lige så mange stemmer som det gennemsnitlige antal gyldige stemmer, der i landet taget som helhed er afgivet pr. kredsmandat; det vil altså sige, at det afgivne stemmetal skal divideres med 135.

Efter vort forslag bliver det krævede antal stemmer altså større end efter det foreliggende lovforslag. Men selv om det foreliggende forslag således ved en umiddelbar betragtning kunne synes at foreslå en større lempelse af de bestående spærreregler end det, vi foreslog i 1961, vil forslaget alligevel, så vidt jeg kan se, i nogen grad opretholde den nuværende valgløvs urimeligheder.

Det fremgår klart, hvis man tager et tal-eksempel: ved valget i 1960 blev der afgivet ca. 2.400.000 stemmer. Efter vort forslag skulle disse 2.400.000 stemmer divideres med 135, og det ville give et tal, der ligger omkring 18.000. Vi foreslog altså, at hvis et parti opnåede et stemmetal på 18.000, for at blive ved eksemplet, ville det få andel i tillægsmandaterne. Det foreliggende lovforslag siger, at disse 2.400.000 afgivne stemmer skal divideres med 175, nemlig antallet af kredsmandater plus tillægsmandater, og det vil give et tal på omkring 13.500 inden for et af de tre områder; vort var for hele landet.

Dette taleksempel viser, at det foreliggende lovforslag vil favorisere partier, som har deres hovedtilslutning inden for et af de tre områder: København, øerne og det jyske område, medens partier, som har nogenlunde jævn tilslutning ud over landet, bliver dårligere stillet; for hvis et parti, der havde en nogenlunde jævn tilslutning ud over landet og ikke i et af områderne, opnåede — for at blive ved eksemplet — 13.500 stemmer, så ville det ikke opnå nogen repræsentation i folketinget. Det vil altså sige, at hvis et sådant parti med en jævn tilslutning ud over landet f. eks. opnår 12.000 stemmer i hvert af de tre områder, i alt

altså 36.000 stemmer, så ville dette parti ikke opnå repræsentation i folketinget, og det kan vi ikke se er rigtigt, tværtimod.

Lovforslagets andet afsnit om, at politiske partier skal være forpligtet til hvert år at offentliggøre et revideret regnskab — revideret ikke af statsrevisorer, men af statsautoriserede revisorer, som er valgt af folketinget — synes vi ikke er godt. For det første er det ikke mere statskontrol, vi trænger til, og for det andet kan vi ikke se, at det kan have nogen nævneværdig interesse for vælgerne at få en detaljeret opgørelse over, hvorfra partierne får deres penge og hvad de bruger dem til. Der er mange politisk interesserede mennesker — det er også blevet berørt tidligere i dag — der gerne vil støtte et politisk parti og dets arbejde også på anden måde end netop med krydset på valgdagen, f. eks. økonomisk, og den støtte bør enhver naturligvis have lov til at yde på de samme betingelser, hvorved vedkommende støtter partiet på valgdagen, nemlig i hemmelighed. Hvis ikke det var sådan, ville det svække den politiske interesse og aktivitet ude i befolkningen. Der er mange politisk interesserede vælgere, som af forskellige grunde ikke ønsker deres politiske sympatier offentligt registreret, og det har det ærede medlem hr. Aksel Larsen selv givet udtryk for at have kendskab til og vel også forståelse af under behandlingen af vort forslag her i tinget i 1961.

Under drøftelsen af indsamlingen af de 10.000 underskrifter udtalte det ærede medlem, at det nok var blevet vanskeligere at få fat i de 10.000 underskrifter, efter at de skulle være prentet på dertil indrettede kort, som skulle efterkontrolleres i folkeregistre eller på kommunekontorer. I den anledning udtalte det ærede medlem — Folketings-tidende 1960-61, 2. samling, sp. 962 —:

„Det er ikke alle vælgere, der er lige glade for at få deres politiske sympatier registreret af kommunens administration.“

Det er en kendsgerning, at sådan er det, og vi synes i hvert fald, at vi skulle tage denne kendsgerning til efterretning og også på dette område opretholde hemmeligholdelsesprincippet, som vi opretholder det ved selve stemmeafgivningen.

Det ærede medlem hr. Aksel Larsen sagde, at de uafhængige jo tidligere havde fremsat